

210 B 19

Р. С. II. 128. 1

Р. II. 148

200

Р. II. 148

Г Л А С Ъ

НАРОДА СРБСКОГЪ.

Боже милый чуда големога,
Кадъ се ѿорђе на оружје диже,
Са помоћю Бога истинога,
И светога Студеничкогъ Краля,
Онъ разагна Турке зулумѣаре,
И истера изъ Рудника бика,
И Даие, Царске одметнике,
Кои свога Цара неслушаю,
Те є Царе ѿорђу повладіо,
Да онъ бїє Царске противнике,
А народне страшне крвопїє,
Ослободи Србе и Србію,
И заштити вѣру Православну;
Да не пишти ни старо ни младо,
Да нестрада образъ и поштенѣ;
Па є ѿорђе Србіомъ завладао,
Своимъ криломъ Србе закрыліо,
Србскимъ крстомъ землю прекрстіо.
Одъ Видина па до воде Дрине,
И одъ Ниша па до Београда,
Надъ Србіомъ сунце огрануло.

113.028

И Србе е лѣпо отрѣяло.
То гледала велика Руссія,
То гледао Царе Александре,
То гледао па е бесѣдио;
Боже милый да чудна юнака,
Караѣорѣа, душманима страшна;
Онъ е вреданъ са мноми воевати,
И са мноми се лепо братимити.
Па узима саблю драгоцѣну,
Те е шалъ Караѣорѣу храбру,
Заштитнику вѣре и Сербіе,
Уза саблю и ордена саяна;
И съ њиме се лепо побратіо,
Братскій саюзъ іоштъ е утврдіо,
Да заедно вѣру, законъ бране,
Еданъ другомъ у помоћи буду.
Мало време тако постојало,
Мало време за деветъ година,
Ал' се диже Бонапарте силный,
Са своимъ Французма убойнымъ,
И остальмъ Кралѣвима снажнимъ,
Право иде Московскомъ царству,
Роби, пали, сече, разорава.
Сву е Москву огнѣмъ сагорѣо,
Петробургу главу окренуо,
Претехъ царство да прогута Русско.
Кадъ се Царе на невольи наѣе,
Александре одъ Руссіе снажне,
Онъ узима дивитъ и артию,
Па онъ ѣорѣу ситну кнѣигу пише:

Караѳорѣ, врстный союзниче!
Моє царство у невољи пишти,
Одъ Фрацуза єретика страшна,
Сву ми Москву огнѣмъ сагорѣо,
Петробургу главу окренуо,
Хоѣе царство да обори Русско,
Да погази вѣру православну;
Но и то бы мало яда было,
Ал' и Турцы мени додіяли,
Те самъ съ нѣима мира учиніо,
У великомъ граду Букарешту,
Съ Сербіомъ самъ мира одкупіо;
Но ты мене садъ послушай ѳорѣ,
Прати мене Руссе и цебану,
А одъ боя ты престани съ Турцы;
Єрѣ те морамъ саде оставити.
Ако мени Богъ и среѣа даде,
Те Француза я узбіємъ люта,
Я ѣу Србе лако подигнути,
И слободу лепу обновити,
Честита ѣу тебе учинити,
Твою дѣцу круномъ окрунити.
Кадъ в ѳорѣ кнѣигу проучіо,
И видіо, што му кнѣига каже,
Онъ сазива Србске старешине,
Казує имъ, што му кнѣига пише,
Онъ казує, а сузе пролива;
Зло є поѣи, а горе непоѣи,
Зло послушат', горе не послушат'.
Вы радите, како вы можете,

Мени' валя Цара послушати,
Александра, нашегъ союзника.
Ако буде среће и юначства,
За жертву ће жертва слѣдовати,
Руссія ће наше повратити,
Мою дѣцу хоће наградити.
Оде ђорђе Цару Александру,
Као жертва за руссійско Царство;
Србадія оста уцвѣлѣна,
Чекајући спасенія свога,
Одъ сѣверна Цара христіянска;
Кога чека Србадія тужна,
Нѣга чека ко отца и майку;
Нѣга чека, а Богу се моли.
А то Милошъ и слуша и гледа,
Па се мучи, и гуе дозива,
И Сатану Божѣгъ Антихриста,
Да бы нѣму владу утврдили,
Карађорѣа съ пута уклонили,
Карађорѣа Србскогъ Господара,
Господара и отца и майку.
Милошъ зове Вуицу главара,
Па овако нѣму проговара:
О Вуице, милый побратиме,
Ево има две године дана,
Како смо се лепо намѣстили,
Кодъ Турака мы смо с' удворили,
А Србе смо добро обяшили,
Господствомъ се єсмо окитили.
Но є нама сва за време влада,

Када Србинъ Господара има,
Господара и отца и майку,
Коме очи и срдце окреће,
Караѳорѳа кодъ Руссiйска Цара.
Ако сутра Караѳорѳе дође,
Како што му Александре рече,
Одма нама престанутѣ влада.
Гледай, брате, гуе изъ потока,
Не бы л' како преварили Ћорѳа,
А на вѣру и срећу Србинску;
Нудеръ пиши листакъ кнѣиге бѣле,
Па га шальи Ћорѳу на колѣно,
Ты у кнѣизи овако говори:
„Господару наша круно златна!
Срби твои у невољи пиште,
Чекаю те ка' озеб'о сунце,
Одъ блата бы тебе салепили.
Но ты часа не часи ни єдногъ,
Неоставляй Срба у невољи,
Буди нѣму и отаць и майка.
Я ѣу тебе лепо преватити,
Са Милошемъ твоимъ кумашиномъ.“
Ако Ћорѳа тако преваримо,
И на вѣру нѣга домамимо, —
И са свѣта нѣга уклонимо;
Онда ѣемо подѣлити владу,
Коя ѣе намъ тако потраяти,
И на нашу дѣцу прелазити.
То Вуицы врло мило было,
Превари се уеде га гуя.

Посла кнѣигу Господару Ћорѣу.
Милошъ мысли, нико га неслуша,
Ал' Богъ слуша, и сви светители.
Кадъ е Ћорѣ кнѣигу проучіо,
Одъ жалости сузе е проліо,
Што му Србинъ у неволѣи пишти.
Съ наумомъ се на путь опреміо,
Да избави Срба изъ неволѣ.
Кадъ е веће кодъ Вуице быо,
Вуица га лепо приватио,
Ал' пошилъ онъ Анту Писара
У Београдъ да Милошу яви,
Да е овде Караѣорѣе главомъ.
Милошъ нѣму брзо поручуе,
Да нечаси часа ни єднога,
Но да скида Караѣорѣа главу,
Вуици се неможе на ино,
Беѣ' убіа Ћорѣа на спаваню,
Па Милошу онъ главу пошилъ,
Да наслади онъ кумовске очи.
Тако они душе огрѣшише,
Тако кумство свето погазише,
Тако Србу крила одсекоше.
Када Срби ово разабраше,
Люто куну Мику и Вуицу:
Богъ убіо рода невѣрнике,
Што на вѣру Ћорѣа домамише
И на вѣру нѣга изгубише,
Свою вѣру гадно погазише,
Свето кумство они осквернише,

Србскій народъ у црно завише,
Невидили лица Божієга,
За живота мука допанули,
У породу среће неимали! —
Боже милый и Богородице!
Када уби Милошъ и Вуица
Кад' убише Србска Господара,
А за свою владу и господство,
Потресла се земля одъ Истока,
И небо се широмъ проломило,
Одъ силніє муня и громава;
Уцвѣлѣна оста сиротиня.
Юштъ Вуици Милошъ бесѣдіо:
Ђорђа смо се сада опростили,
Юште валя све Войводе редомъ,
Све по изборъ болѣгъ одъ болѣга,
Кои могу заштитити Срба,
Нашу владу могу помрачити,
Све изгубит' ил' Турцым' издати,
Сиротиню люто поплашити,
Да незнаде єданъ за другога,
И у лику народъ опасати,
Па себека тако утврдити.
Онъ изгуби Петра Миловановића,
И Молера Петра Николаєвића,
Съ Капетаномъ Радићъ Петровићемъ,
На коє є Турцым' доносио,
Да се они у дослуку држе,
У дослуку съ Царемъ Александромъ,
А на срећу сиротињъ Србске,

Па и Кнеза Симу Марковића,
И Драгића врла Капетана
Капетана а изъ Ропочева;
И Цукића Павла юначкога,
И Живана брата Цукићева,
И Владиду Никшић' Мелетія,
И узъ нѣга до два служителя*)
Секретара Ћодоровић' Павла.
Кадъ Петрию узе уконака,
Да му она наложница буде,
Онда згуби и мужа Петриина,
И три друга Петрииногъ мужа; **)
Онъ Петрию држа на поругу,
На поругу вѣре христіянске,
И уза ню чопоръ наложница,
Све у пркосъ Богу и народу:
Съ Петриомъ е бруку проводіо,
А Любицу съ децомъ отуріо;
Докъ Любица ниє зажмурила,
И грѣхоту грѣхомъ откупила,
Те Петрию смртю уморила.
Јоште Милошъ редомъ заредіо,
Попа Саву онъ е изгубіо;
И Кулиза, Новака и Нешу;
Заручника Станке наложнице; ***)
Азнатара Николаєвића,

*) Два невинна момчета, едно отъ 16, а друго отъ 17 год.

**) Три братучеда нѣгова.

***) Јована Стояновића изъ Трнава.

Каквогъ майка ниє породила,
Што говори правду и поштенъ.
Милошъ уби Марка Абдулића,
И Младена Миловановића,
И узъ нѣга невино діете. *)
Посла нѣга ка у Гору Црну,
А намѣсти за спроводъ целате.
Тако уби Јокића Андрию;
И Писара Алексу Поповска,
И трговца Протића Стевана,
И Матию Проту Рипнянскога,
На вогъ посла Голуба и Брку (Лазара
Івановића)

А гди су іоштъ други Соколови,
И безъ броя Србски Витезови,
Коє даде Солиману Паши,
Да ій Паша на колъ набія,
И окити Београда града.
Тако Милошъ владу утврдіо,
Сиротиню яко поплашіо,
Онъ отима нѣвие и ливаде,
Винограде, китнясте воћняке,
Куће, зграде, лепе воденице;
Трговину на себе привукао,
На ортаке своє подѣлио,
Онъ купує по што нѣму драго,
А не пошто сиротиню кошта.
Нема правде, нема ни правице,

*) Служче нѣгово.

Турчинъ диже кулукъ и спаіє,
Турчинъ диже, али Милошъ стеже,
Тера народъ на кулукъ безъ паре,
И узима десетакъ одъ Срба,
Трговцы су дућанъ затворали,
Те су нѣму ливаде косили;
На службу су жене доводили,
Да Любици юфке развію.
Да є коме погледати было,
Кадъ угледа нову воденицу
На Дунаву оногъ Грочанина,
Како виче на Арслана свога,
Да угаракъ даде воденицы,
Те сагорѣ нова воденица,
Текъ за инатъ што онъ болѣ нема;
Како л' къ своіой воденицы тера,
Тера люде изъ све околине,
Неда стати ближой воденицы,
Текъ за свою самосаму хасну;
Два онъ ока у глави заваѣа,
Текъ да люди у любви нису,
Нити трпи чести ни поштєня,
Нит' заслуге чіє уважава,
Све резильи и срамоти широмъ,
Старешине сваѣа и заваѣа,
Тужбе шиє самъ у двору своме,
Тужбе шиє, а пресуде дає.
Кћерь одъ отца онъ на зоръ отимлѣ,
А одъ мужа онъ жену разставля.
Шта є крушка Срба осушила,

Штал л' изеде мракъ Србаля кришомъ?
То Милошу јоште доста ниє,
Но онъ пали јдну сиротиню,
Савамалу съ две стотине кућа,
У по' подне свету на видику,
Да надвыси Римскога Нерона, —
Найвећега тиранина свѣта. —
То гледали Светцы са небеса,
Светый Кралоу, и Светитель Савва,
То гледали, па су бесѣдили:
Боже благій, да чудна зулума,
Што се ово чини одъ Србина.
То гледале старешине Србске,
То гледале па су бесѣдиле:
Докле ћемо овако трпѣти,
Докле сузе Србинства гледати.
Ево има петъ година дана,
Како су се Цари завѣштали,
Турскій Царе Махмуде великій,
И Русскій Царе Николає,
У Ђдрени, граду поноситу,
Гдино Дибнић са войскама паде,
Пошто пређе висока Балкана,
Завѣштали, миромъ утврдили,
Да се Србу правица издаде,
Да ужива вольность и слободу;
Али Милошъ правице недає.
Зато, браћо, да мы недремамо,
Но Милошу да мы припаднемо,
И ништемо за Србина правду,

Коюно су Цари углавили,
Царъ Махмуде, Николае Русскій;
Ерѣ ако мы правду неиштемо,
Те се дигну Шумадинцы Срби,
И потраже правду и слободу,
Быће свима та Сербія тесна.
Што рекоше, они учинише,
Дигоше се на ноге юначке,
Крагуевцу граду долазише,
Пожаревцу страха задаваше;
И Вучића они пошиляше
Са тридесетъ и петъ іоштъ кметова,
Одъ Милоша да правицу ишту,
Што су Срби крвлю заливали,
И два цара тврдо углавили.
Све е Милошъ обећавао редомъ,
Да зулума выше быти неће,
Да ће дати Уставъ и слободу
О Сретенской великой скупштини.
Што е реко, то е учинію,
Онъ е издао Уставъ и слободу,
О Сретенской великой скупштини;
Заклетвомъ е Божіомъ утврдію,
Предъ мложиномъ свѣта Србинскога,
И пречештемъ светымъ заложію.
Ал' се Милошъ криво куніяше;
Ерѣ непрође шесть неделя дана,
Гази Милошъ Уставъ и слободу,
И заклетву предъ Богомъ задану
На крсть частный, свето еванѣлѣ;

Па разгони старешине широмъ,
Да Србину нема заштитника,
Заштитника нити закрилника,
Али прійма сто хилядъ талира,
Што уставомъ Срби му даваше,
И узима саблю скупощну,
А и чашу кићену каменѣмъ,
Што му Срби на даръ поднесоше.
Юштъ за жену двадесетъ хиляда,
А за браћу по десетъ хиляда
Све то, браћо, сребрны талира.
Выше за нѣи нег' за Цара свога,
Коме иде данакъ и пореза.
Дара прійма, правице не дае,
Ни слободе, клетвомъ утврѣене,
Одъ два Цара Србу дароване;
Не стыди се ни Бога ни людій;
Све онъ чини, што е нѣму драго.
Старешине кадъ се преварише,
Одъ Милоша клетвопреступника,
Опетъ они Бога поменуше,
Царевима садъ се обратише,
Молише се, и умолише се,
Све за Србску сиротиню тужну,
Коя стенѣ подъ зулумомъ тешкимъ,
Те Устава они испросише,
Са Вучићемъ одъ мейдана другомъ,
И Аврамомъ, Богомъ изабранымъ,
Кога немож' обсенити злато.
Боже милый, на свемъ теби хвала!

Када Уставъ дође у Сербію,
Са слободомъ и правицомъ Царскомъ,
Радує се и старо и младо.
Оживило мало и велико,
Одъ радости што имъ дође правда,
Да се Србинъ на кулукъ не ганя,
Да се нъиве выше неотимлю,
Ни ливаде, нити виногради,
Ни воћняцы, нити воденице,
Да свакъ плоде свогъ труда ужива,
И слободно трговину води,
Да є мирно и старо и младо,
Да юнаке мракъ не єде кришомъ.
Да се судомъ правда раздає,
Самовольства да у земљи нема.
То Милошу врло мучно было,
Па онъ ради, да обори правду.
Луду дѣцу онъ є преварио,
Луду дѣцу, войнике убойне,
Превари и на вѣрности Князу,
Єра дѣца послушна су Князу,
И немысле на лукаве траге,
Да онъ иде да обори правду.
Оружя се они приватише,
Да оборе Уставъ и правцу
И народну сву слободу Царску,
И побію Србске бранителѣ,
Кои су имъ Уставъ испросили,
Да подрже Милошеву волю,
Коя неће реда ни закона,

Нити знаде за Бога и душу.
Тако Милошъ съ дѣцомъ уредіо,
Па онъ виче да су преступнишы,
Кои иду противъ Србске правде.
Па дозивлѣ онъ Вучића храбра,
Да подигне народъ на обрану,
Да одбрани ту народну правду,
И покори ону дѣцу луду.
Боже милый и Богородице!
Каква чуда невидило Сунце!
Самъ да диже дѣцу на оружѣ,
Самъ да на нѣи кривицу обара,
И к'о кривце да нѣи покорава,
Нѣима образъ и поштенѣ каля.
Кадъ е Вучићъ дѣцу покорио,
И Ювана Милошева брата;
Они кажу посла Милошева,
Како ій е самъ онъ подигнуо,
Да оборе Уставъ и правицу,
А подъ видомъ да свогъ Кнѣза траже,
А садъ ій е тако оставіо.
Кадъ е народъ рѣчи разумѣо,
Та да Милошъ иде противъ правде,
Противъ правде и слободе Србске,
Изъ гласа е онда повикао,
Да е душманъ и душманска рода,
Да се веће мѣра превршила,
И свеза се съ нѣиме раскинула.
Кадъ народу онъ о глави ради,
Главомъ треба да народу плати.

Кадъ е Милошъ гласа саслушао,
Онъ се яко бѣше препануо,
Па онъ брже власти оставля се,
И одлази изъ землѣ Сербіе,
А у землю ону Каравлашку,
Гди е за се преправіо блага,
Све одъ зноя сиротинѣ Србске.
Кадъ се народъ Милоша опрости,
Опрости се зміе изъ нѣдара;
У народу узаврела крвца,
Па ни змиче онъ одъ зміе неће.
Старѣшине срдца милостива,
Ублажую пламена народна,
За грѣхъ отца нису крива дѣца,
Па узимлю Милана болестна;
По Милану Михаила млађегъ,
Кога Бабо у Влашку одвео,
Да га неда до велике нужде,
Не бы л' како на нѣг' пала влада.
Када види да му непомажу
Нити тужбе, нити задржанѣ,
Михаила шилѣ са Любицомъ,
Нѣга шилѣ, а нѣга проклинѣ,
Проклиноући нѣга совѣтуе,
Совѣтуюћ' матеръ утврђуе,
Да с' освети Србскимъ Старешинамъ,
Змай Вучићу и Авраму врстномъ,
И Симићу и другим' избраным'.
Залудъ Царе Михаила учи,
И Бутенѣвъ Русскій Посланиче,

Да онъ буде добаръ и праведанъ,
Да онъ пизме никаке не тера
А за грѣхе свога родителя;
Да онъ свое старешине любви,
И да чува Уставъ и правицу,
Ако хоће, да му трае влада;
Када мати нѣга на зло учи,
Да онъ тера пизму и освету,
И кадъ Бѣремъ нѣга упућуе,
И сестре га на зло навраћаю,
Да онъ тера пизму и освету,
И кадъ Бабо ситне кнѣиге пише,
Чакъ изъ Влашке са свога Керешта,
Да онъ тера пизму и освету,
Да погази Уставъ и правицу.
Юште Бѣремъ старый шеретлія,
Михаилу пута показива,
И Любица, стара майсторица,
А са ѣеркомъ Савкомъ Николићкомъ.
Они виде да имъ Уставъ смета,
Кои праве не да прогонити,
И налаже Суду предавати.
Зато они народъ преварише,
Преварише нѣму говорећи,
Да ѣе порезъ три талира быти,
Съ тимъ народу даѣе олакшати,
Преварише, па га побунише,
Грѣхе свое да на народъ свале;
На то зову Новака изъ Кука,
И Благоя, Топузлію Марка;

И Милоша изъ Шабачке шура
И Жабарца зову Милутина,
И Милію оногъ изъ Друговца,
И Пекету, писара Николу,
И Іована брата изъ Чачанске,
И Мићића са Ужичка края.
А и Гая Вукомановића
И Лазара солдатину луду.
Тако они народъ побунише
У Топчидеръ нѣга доведоше,
И бунтовнымъ нѣга называше,
И опетъ му леба доносише;
Сташе градит' лажи преко лажи,
И ковати тужбе на Вучића,
На Аврама, и Симић' Стояна,
И на старогъ Аци-Милутина,
Гарашана са сыновы врстны,
И претити да ће ій убити,
Хвала Богу и Богородицы,
Што се они мудро уклонише,
Да намъ народъ неогрѣши душе.
Не помаже ни Комиссаръ Царскій,
Кои брани Србске закрилнике,
Турчинъ брани, а Србинъ ій гони,
Па ій води Цару на диване.
Боже милый, да чудне преваре!
Да се народъ на оружъ диже
За освету, пизму Милошеву,
Да се дигне на Уставъ и правду,

Да протера свое бранителъ!
Па да видишь яда одъ Србина,
Кадъ се лиши свои бранителя,
Бранителя Устава и правде,
Онда руку осети тиранску,
Еръ Михайлъ са Ефремомъ стрицемъ,
И Юваномъ и Любицомъ майкомъ,
И своима шереть министрима,
Ударише у шеретлукъ новый,
На пагубу собственны орудя.
Сташе ватат' бунтовнике редомъ,
Ко' да су се сами побунили,
Да са себе они скину лягу,
Па на народъ лукаво набаце,
Погазе му образъ и поштенъ.
У гвожђе ий они оковаше,
И бацише у тавнице мрачне,
Оковаше Новака изъ Кука,
И Благоя, Пекету и Гая,
И Николу ньинога писара,
И юштъ друге неброене редомъ;
Па да больма траге затрпаю,
Измыслише чудо невиђено,
Живимъ людма рупе ископаше
Мияилу солдату, и Лази,
Те ий они пушкомъ убияю,
Да се добри згрозе и поплаше. —
Нити мысле на Бога ни душу;
Само себе да бы оправдали.
Но имъ залудъ све правданъ ньино,

Кадъ Богъ не да, да правица страда,
Па имъ найпре онъ паметъ узима.
Не слушаю ни Цара Турскога,
Кои Михайлу Фермане пошилъ,
Да онъ кривце одъ себе удали,
А праведне у Сербію прійми,
Нъине службе да нъима поврати,
И да чува Уставъ и правицу;
Не слушаю ни Цара Русскога,
Кои шалъ свога Коммиссара,
Коммиссара Барона Ливена;
Неслушаю ни Совѣта Србска,
Кои брани народъ и правицу,
Зміе гони изъ нѣдара Князу
Зле Министре, крвопіе Србске.
Но се они іоште окретоше,
Да погазе ту народну правду;
Сташе рушит' шуме жирородне,
А на ползу Радичевић' Стеве,
Кои-но се са чивути дружи,
Да у пепео сагорѣва шуме,
Па да свое цепове напуња;
Жировнину Обштинам' узеше,
И забране за се заградише,
Па када се люди жаловаше,
Пет' стотина у оборъ сагнаше,
Као стоку киши изложише,
Па ій редомъ они батинаше.
Іоштъ поштена Ердевичанина
На срамоту на воло вргоше;

Подигоше данакъ безъ неволѣ,
Одъ петъ на шесть на главу удрише,
Поповину яко умложише,
И народу тереть навалише,
И дукату цѣну оборише,
У порезу скуплѣ узимаше.
Кадъ се народъ на неволѣи виђе,
Да се руши Уставъ и правица,
Да се тереть на нѣгъ навалюв,
Та онда се бѣше осѣтио,
Да в душу свою огрѣшио,
Лишио се свои бранителя,
Бранителя Устава и правде,
Те онда в Бога поменуо,
Па дозивлѣ Вучић' и Аврама,
Гаращане, старца и сынове,
И све свое бранителѣ редомъ:
Ой Вучићу и отаць и майко,
Избавляй насъ одъ зулума тежка,
Избавляй намъ душе изъ грѣхова.
Мы смо чули, нама люди кажу,
Да в дошо Коммиссаре Царскій,
Да онъ брани Устава и правду.
Мы смо ради тужбе представити,
И одъ Цара помоћи просити;
Да намъ дѣца са насъ нестрадаю.
Мы ако смо тебе увредили,
Но смо люто были преварени
Одъ душмана' стары варалица.
Поведи насъ Царскомъ Коммиссару,

Ты си кадаръ съ нѣмѣ бесѣдити,
И кодъ Цара правду испросити.
Кадъ Вучићу гласи допадоше,
Тужни гласи одъ народа Србскогъ,
Кол'ко бѣше одъ Срба уврећенъ,
Опетъ немож' да остави Срба;
Па дозивлѣ сву дружину свою,
И овако нѣма проговара:
Чуйте мене, браћо и дружино!
Мене народъ у помоћъ позыва,
Да га водимъ Коммиссару Царскомъ,
Да му чувамъ Устава и правду,
Я већъ писке подносит' не могу,
Ни гледати народъ у невољи,
Но я идемъ право Крагуевцу,
У средъ срдца круте Србадіе,
Макаръ знао, да ѣу погинути;
Та на што ми и животъ и здравлѣ,
Када Србинъ у невољи пишти.
Вы айдете свак' на свою страну,
Па чекайте мене са Гужаны,
Са Гужаны Србски соколовы,
Съ войницыма, младымъ юнацыма,
Да мы Србе брзо избавлямо,
Коммиссару Царскомъ доводимо,
Не бы л' намъ се молба услышала,
Михаилъ се одъ сна пробудіо,
И Министре, Србске крвопіе,
Одъ себека да бы одтуріо,
Не бы л' намъ се Уставъ утврдіо,

И правица Србу повратила.
То дочуо Пера Поповићу,
Началниче ядний Смедеревскій,
Што-но псуе цркву и Владике,
Законъ гази и вѣру христьянску;
Па долази Князу Михаилу,
И казуе сву намѣру Србску.
Кадъ то чуо Михаиле Княже,
Онъ не гледа народъ да помаже,
Већ се спрема да народъ убія,
И нѣгове бранителъ редомъ,
Одма уби Аци-Милутина,
Гарашана старогъ близу Ришња,
Те му Ђфремъ седу главу шора,
Па и Луку сына у Умчари,
И везана Янка Капетана,
Кои виче и кума нариче,
Али душманъ за кумство незнаде,
Већ пиштолѣмъ онъ кума погађа,
Да покаже одъ каква е рода.
Па јоштъ виче са подсмѣхомъ нѣму:
Стани куме, да те садъ довѣнчамъ,
Кадъ те добро я нисамъ вѣнчао.
Јоштъ и Янка кмета изъ Трнаве,
Те му главу на шилякъ натичу
Предъ конакомъ Княза у Чумићу.
Вићентија заклаше изъ Шума,
На шилякъ му главу ударише,
А тѣло му на точакъ бацыше.
Јоштъ убише Павла татарина,

И невинно діете заклаше,
Па Катића шилъ Пожаревцу,
Са Катићемъ Матию Симића,
Да везане убіяю люде,
Све по изборъ болъгъ одъ болъга,
Мияила тако Ђорђевића,
Началника они уморише,
Съ нѣмъ Перу Милосавлѣвића;
Юштъ и друге изведоше редомъ,
Изведоше Лацка и Раицу,
И са нѣма дваестъ и петъ друга,
Да изгину безъ суда и правде,
Но се народъ бѣше осѣтіо,
Те не даде убіяти люде
И безъ правде и свакога Суда.
Боже милый и Богородице!
Кадъ се диже Обреновићъ Княже,
Противъ правде Србске и народа,
Сви су пути крвлю поливени,
Друмове су главамъ окићени;
Да бы народъ како заплашіо,
Да не тражи Устава и правде.
Ал' бесѣди Ефремъ и Любица:
Брже Княже шилъи Арсенія,
Да онъ иде Крагуевцу граду,
Да онъ вата Вучића Витеза,
Те да народъ у срдце удари,
Да му нема врстны бранителя.
Брже Арса путу се опрема,
И долази Крагуевцу граду,

Да онъ бѣе народъ и Вучића.
Но му лоша срећа послужила,
Брѣ Богъ чува истину и правду.
Пре се Арса съ земљомъ саставіо,
Него што е до Вучића дошао.
У то Княже съ стрицемъ долазіо,
Да онъ народъ и правицу бѣе.
Ал' да видишь срдца одъ народа!
Кадъ се народъ на невољи нађе,
Када главе види на колѣви,
Мртва тѣла лежат' по друмови,
Онда груну грудма и пушкама,
Потискуе душманско колено
Съ Крагуевца тамо на Сушицу,
Са Сушице далѣ на Петровце,
Съ Петроваца на село Жабаре,
Са Жабара нема нѣима станка,
Све до Саве трномъ побѣгоше,
Преко Саве они умакоше,
Умакоше у землю Нѣмачку,
Да ій народъ не стигне и правда,
У то народъ паде на Врачара,
А душмана нема ни єднога,
Све пренесе Сава у Нѣмачку.
Боже милый на свемъ теби хвала!
Када народъ паде на Врачара,
Са Вучићемъ своимъ бранителѣмъ,
Све су полѣ они притиснули,
На Врачару и око Врачара,
Уза Саву, низъ тио Дунаво.

Притиснули к'о соколи сиви,
Єдни стижу, а други долећу,
Све за Уставъ и правицу Србску,
Збогъ зулума Обренбеговића,
Кое ни Богъ већъ трпити неће,
Єрѣ є Србска већъ вопила крвца
Србска крвца на земљици црной
И вопила душа Караѳорѣа
На небеси кодъ Бога праведна.
Божа правда неправде не трпи,
Ни преваре ни тиранства грдна.
Невалялство изъ Рая прогони
Съ голимъ мачемъ свога Архангела,
Тако прогна и зло изъ Сербіє,
Съ голимъ мачемъ Вучића витеза,
Да већ' Србска майка не заплаче,
И да Србска нестрадаю дѣца
Садъ ни послѣ, нити и до вѣка.
Тако народъ одсвудъ долазіо,
Коммиссаръ га Царскій приватіо,
И тужбе му лепо саслушао;
Па народу вако бесѣдіо:
Ваше тужбе єсу основане.
Царе жели да вы уживате,
Уживате Уставъ и правицу,
А подъ вашимъ Србскимъ Господаромъ
Когъ слободно бирати можете;
Па и садъ вамъ башъ на вољи стои
Изабрати кога вы хоћете;
Єрѣ Михайлъ оставіо землю,

Кою найпре Србскомъ крвлю зали,
Изневѣри Цара и народа.
Боже милый и Богородице!
Да є коме послушати было,
Када гракну народъ на Врачару,
Єдномъ душомъ, а єдинымъ гласомъ:
Та нећемо Обренбеговића,
Кои незна за Бога ни душу,
Кои Срба на колъ набія,
Гази Уставъ и слободу Србску,
И не слуша Цара ни єднога
Растерує Србске бранитель,
Крвопіє до колѣна меће;
Не поштує кумство ни братимство;
Своіомъ рукомъ кумове убія
Нит' се страши Светога Јована;
Показує каквога є рода.
Та и Милошъ згуби Карађорђа,
Србска отца, Србска бранителя,
Каквогъ майка нигда неродила;
Ей своєга кума вѣнчаного,
Вѣнчаного па и крштеного;
Па є Србу образъ оцрнію,
Оцрнію образъ и поштенѣ,
И предъ Богомъ, и предъ народима.
Зато Браћо Бога поменимо,
Александра Княземъ учинимо,
Александра сына Карађорђа,
Чиє ово одъ постанка было,
И одъ Бога и одъ отца свога,
И одъ Цара Русскогъ Александра,
Кои-но є Ђурђу наменуо
За нѣгове велике заслуге,
За Сербію и вѣру Христьянску.
Дугъ скидаймо мы са душе наше,

Освѣтлаймо образъ и поштенѣ.
Богъ да живи Княза Александра,
Вретна сына Караѣорѣа храбра,
У нѣму се отаць преродио,
Да сачува Уставъ и правицу,
И слободу народа Србскога.
Богъ убио свакога Србина,
Кои друго игда помыслио,
Или друго кадгодъ пожеліо;
Одъ руке му ништа неродило,
А одъ срдца ништа породило.
За живота мука допадноу,
А Божія лица негледао! —
Тако Срби завѣтъ учинише,
И заклетвомъ Божиомъ утврдише,
Александра Княземъ учинише,
И одъ Цара Бератъ испросише,
Светимъ миромъ нѣга помазаше,
И Устава нѣму предадоше,
Да га чува, нѣи ода-зла брани;
Да се прича и приповіеда,
Како Србинъ за слободомъ гине,
Како чува истину и правду,
Како има и вѣру и душу,
Како Божю испуњава волю,
Све за срећу рода и порода,
Да му добро у животу буде
И у раю да има населѣ,
А кодъ Бога свога истинога,
Кои любви истину и правду,
А прогоми лажи и неправду.